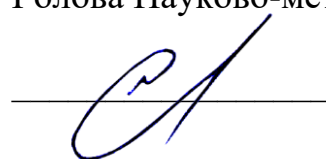

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ УКРАЇНИ**

**ФАКУЛЬТЕТ ЗДОРОВ'Я, ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І ТУРИЗМУ
КАФЕДРА ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ ТА ЕРГОТЕРАПІЇ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
(протокол № 1 від 27.08.2020)
Голова Науково-методичної ради

 М. В. Дутчак

РОБОЧА ПРОГРАМА

НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

рівень вищої освіти: третій (освітньо-науковий)
спеціальність: 227 Фізична терапія, ерготерапія
освітньо-професійна програма: Фізична терапія, ерготерапія
код дисципліни в освітньо-професійній програмі: ОЗ 6
мова навчання: українська

РОЗРОБНИКИ:

Жарова І.О., доктор наук з фізичного виховання і спорту, доцент, професор кафедри фізичної реабілітації Національного університету фізичного виховання і спорту України, Aniri2002@ukr.net

РЕКОМЕНДОВАНО:

Кафедрою фізичної терапії та ерготерапії
(засідання кафедри, протокол № 18 від 14 серпня 2020 р.)

Завідувач кафедри _____ Лазарєва О.Б.
(підпис, вчене звання, ініціали, прізвище)

ПОГОДЖЕНО:

Проректор з науково-педагогічної роботи
_____ О. В. Борисова

Начальник навчально-методичного відділу
_____ С. І. Попович

Начальник відділу забезпечення якості вищої освіти
_____ О. І. Рудешко

Завідувач відділу докторантури та аспірантури
_____ Л. В. Денисова

Анотація науково-педагогічної практики. Науково-педагогічна практика (далі – Практика) спрямована на формування визначених освітньо-професійною програмою загальних та фахових компетентностей, зокрема, здатності розв’язувати комплексні проблеми під час науково-педагогічної діяльності у сфері фізичної терапії та ерготерапії, здатності дотримуватись етичних норм і правил академічної доброчесності у науково-педагогічній діяльності, доповнювати систему знань у фізичної терапії та/або ерготерапії, використовувати набуті уміння у передовій професійній практиці та викладацькій діяльності. Обсяг практики – три кредити ECTS. Програма з педагогічної практики здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії регламентує форми, організацію, здійснення та захист проходження практики аспірантів докторантури та аспірантури і осіб які здобувають вищу освіту ступеня доктора філософії поза аспірантурою. Практика є складовою частиною освітнього процесу здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії, обов’язковим компонентом підготовки науково-педагогічних працівників, що забезпечується поєднанням теоретичної підготовки з практикою. Практика сприяє виявленню здібностей аспірантів докторантури та аспірантури і осіб які здобувають вищу освіту ступеня доктора філософії поза аспірантурою (далі – практикантів) до педагогічної діяльності та формуванню психологічної готовності до входження у професію. Підсумкова оцінка формується з урахуванням результатів виконання індивідуальних завдань та заліку.

Abstract of scientific and pedagogical practice. Scientific-pedagogical practice (hereinafter - Practice) is aimed at forming the general and professional competences defined by educational and professional program, in particular, the ability to solve complex problems during the scientific-pedagogical activity in the field of physical therapy and ergotherapy, the ability to adhere to ethical norms and rules integrity in scientific-pedagogical activity, supplement the system of knowledge in physical therapy and / or ergotherapy, use the acquired skills in the best professional practice and teaching and activities. Practice volume - three ECTS credits. The program on pedagogical practice of applicants for higher education of Doctor of Philosophy regulates the forms, organization, implementation and protection of the practice of postgraduate doctoral students and postgraduate students and persons receiving higher education of Doctor of Philosophy outside of graduate school. Practice is an integral part of the educational process of higher education applicants, a compulsory component of teacher training that is provided by the combination of theoretical training with practice. The practice promotes the identification of postgraduate and postgraduate students 'and postgraduate students' (post-trainees) higher education degrees and the development of psychological readiness for entry into the profession. The final grade is formed taking into account the results of individual tasks and the score.

Мета навчальної дисципліни – формування визначених освітньо-професійною програмою загальних та фахових компетентностей, зокрема, здатності розв’язувати комплексні проблеми під час науково-педагогічної

діяльності у сфері фізичної терапії та ерготерапії, здатності дотримуватись етичних норм і правил академічної доброчесності у науково-педагогічній діяльності, доповнювати систему знань у фізичної терапії та/або ерготерапії, використовувати набуті уміння у передовій професійній практиці та викладацькій діяльності, виявлення здібностей практикантів до педагогічної діяльності та формуванню психологічної готовності до входження у професію.

Перелік компетентностей, які формуються під час проходження Практики відповідно до освітньо-професійної програми «Фізична терапія, ерготерапія» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 227 Фізична терапія, ерготерапія галузі знань 22 Охорона здоров'я

Шифр	Компетентності
Загальні компетентності	
ЗК01	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу
ЗК03	Здатність розвиватися, вчитися і володіти актуальними знаннями
Фахові компетентності спеціальності	
ФК01	Здатність до критичного осмислення та перевірки припущень чи висновків, зроблених іншими дослідниками під час попередніх фундаментальних та прикладних досліджень, комплексного та системного аналізу процесів у фізичній терапії та/або ерготерапії в Україні та інших країнах
ФК05	Здатність використовувати сучасні інформаційні технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та навчальній діяльності
ФК06	Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у фізичній терапії та/або ерготерапії

Обсяг Практики – 3 кредити ЄКТС, які розподіляються у годинах:

Форми навчання	Види навчальних занять			Самостійна робота	Разом
	лекції	практичні	Разом		
Денна		50		40	90
Заочна		50		40	90

Статус навчальної дисципліни: основна.

Передумови для проходження Практики: успішне опанування такими навчальними дисциплінами на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти: «Медичне право, професійна етика та деонтологія», «Педагогіка та психологія», «Основи вікової та гендерної психології», «Соціальна психологія та психологія праці»; на другому (магістерському) рівні вищої освіти: «Професійно-орієнтована іноземна мова», «Інформаційні технології у науковій діяльності з фізичної терапії та ерготерапії», «Методи наукового дослідження у фізичній терапії та ерготерапії», «Клінічна практика»; на третьому рівні вищої освіти: «Професійна етика», «Сучасні інформаційно-

комунікаційні технології в освіті та науковій діяльності», «Культура публічного виступу», «Науково-педагогічна діяльність у закладах вищої освіти».

Програма Практики.
Тематичний план

Номер і назва теми	Кількість годин							
	денна форма навчання				заочна форма навчання			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л.	пр.	с.р.		л.	пр.	с.р.
Тема 1. Ознайомлення з нормативними документами які регламентують освітній процес у закладах вищої освіти, кафедр та науково-педагогічних працівників	10			10	10			10
Тема 2. Підготовка до проведення аудиторних занять з навчальних дисциплін	26			26	26			26
Тема 3. Проведення аудиторних занять	50			50	50			50
Тема 4. Підготовка звітних матеріалів	4			4	4			4
Всього	90			90	90			40

Зміст Практики за темами

Тема 1. Ознайомлення з нормативними документами які регламентують освітній процес у закладах вищої освіти, кафедр та науково-педагогічних працівників

Знання нормативно-правової бази, що регламентує організацію освітнього процесу у вищій школі, функціональні обов'язки науково-педагогічного персоналу та основ методики викладання у вищій школі.

Тема 2. Підготовка до проведення аудиторних занять з навчальних дисциплін

Опанувати сучасними освітніми технологіями та методами навчально-виховної роботи. Підготовка навчально-методичних матеріалів для проведення занять.

Тема 3. Проведення аудиторних занять

Формування навичок із забезпечення зв'язку та використання теоретичних знань з фахових дисциплін у розв'язанні конкретних навчальних, розвивальних і виховних завдань заняття. Поглиблення знань з фахових навчальних дисциплін.

Тема 4. Підготовка звітних матеріалів

Підготовка щоденника практики

Завдання для самостійної роботи

Номер і назва теми	Завдання	Кількість годин
		Денна/ Заочна форма навчання
Тема 1. Ознайомлення з нормативними документами які регламентують освітній процес у закладах вищої освіти, кафедр та науково-педагогічних працівників	Знання нормативно-правової бази, що регламентує організацію освітнього процесу у вищій школі, функціональні обов'язки науково-педагогічного персоналу та основ методики викладання у вищій школі	10
Тема 2. Підготовка до проведення аудиторних занять з навчальних дисциплін	Опанувати сучасними освітніми технологіями та методами навчально-виховної роботи	6
	Підготовка навчально-методичних матеріалів для проведення занять	20
Тема 3. Проведення аудиторних занять	Формування навичок із забезпечення зв'язку та використання теоретичних знань з фахових дисциплін у розв'язанні конкретних навчальних, розвивальних і виховних завдань заняття. Поглиблення знань з фахових навчальних дисциплін	50
Тема 4. Підготовка звітних матеріалів	Підготовка щоденника практики	4
Всього годин:		90

Очікувані результати проходження Практики: формування навичок навчально-педагогічної діяльності, забезпечення зв'язку та використання теоретичних знань з фахових дисциплін у розв'язанні конкретних навчальних, розвивальних і виховних завдань заняття. Поглиблення знань з фахових навчальних дисциплін завдяки:

знанням: нормативно-правових актів, що регламентують діяльність закладів вищої освіти, у тому числі із специфічними умовами навчання, планування й організації освітнього процесу; функціональних обов'язків науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів; особливостей оформлення індивідуального плану роботи науково-педагогічного

працівника та змістовне наповнення усіх видів його діяльності; організацію впровадження та практику використання комп'ютерної техніки, інформаційних та мультимедійних систем, а також статистичних баз даних; форм та засобів організації й контролю самостійної роботи здобувачів вищої освіти; структури та змісту навчальних планів; вимог до складання робочої програми, методики підготовки до аудиторних занять, проведення й аналізу;

умінням: методично грамотно оформлювати навчально-методичну документацію аудиторних занять (логічність і послідовність, повноту і репрезентативність, використання нормативних та наукових джерел, загальну грамотність, якість дидактичних матеріалів); укласти тестові матеріали для перевірки рівня засвоєння навчального матеріалу; встановлювати контакт з аудиторією та підтримувати його протягом заняття; використовувати різні технічні засоби навчання в освітньому процесі; аналізувати, узагальнювати та обґрунтовувати результати педагогічної діяльності.

Перелік програмних результатів навчання, яких досягають під час проходження

Практики відповідно до освітньо-професійної програми «Фізична терапія, ерготерапія» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 227 Фізична терапія, ерготерапія галузі знань 22 Охорона здоров'я

Шифр	Програмні результати навчання
ПР 02	Самостійно аналізувати фундаментальні та прикладні наукові роботи провідних вчених і наукових шкіл у галузі дослідження, порівнювати варіанти удосконалення системи фізичної терапії та/або ерготерапії, розв'язувати завдання та вирішувати проблеми у контексті сучасних викликів
ПР 08	Доповнювати систему знань у фізичної терапії та/або ерготерапії, використовувати набуті уміння у передовій професійній практиці та викладацькій діяльності

Порядок оцінювання результатів Практики

До захисту практики здобувачем вищої освіти ступеня доктора філософії подаються наступні документи: індивідуальний план проходження практики (щоденник практики); портфоліо з матеріалами щодо виконання всіх завдань практики, витяг з протоколу засідання кафедри.

До захисту практики допускаються здобувачі вищої освіти ступеня доктора філософії, які у повному обсязі виконали індивідуальний план практики і надали пакет документів, передбачених Програмою. Здобувачі вищої освіти ступеня доктора філософії, які не виконали індивідуальний план проходження практики, до її захисту не допускаються. Результати практики та її захист оцінюються на підставі наданих звітних документів, Захист практики оцінюється за 100-бальною шкалою з метою одержання еквівалентних оцінок за національною шкалою та за шкалою ECTS. Підсумки практики та результати її захисту узагальнюються та подаються до відділу аспірантури і докторантури НУФВСУ. Здобувачу вищої освіти ступеня доктора філософії, який не виконав програму практики, отримав

негативний висновок щодо її проходження або незадовільну оцінку за результатами захисту, надається право повторного її проходження та захисту у встановленому порядку.

Номер і назва теми Практики	Засоби оцінювання	Кількість балів за тему
Тема 1. Ознайомлення з нормативними документами які регламентують освітній процес у закладах вищої освіти, кафедр та науково-педагогічних працівників	Експрес-контроль Портфоліо з матеріалами щодо виконання всіх завдань за темою	10
Тема 2. Підготовка до проведення аудиторних занять з навчальних дисциплін	Портфоліо з матеріалами щодо виконання всіх завдань за темою	40
Тема 3. Проведення аудиторних занять	Оцінка форм і методів проведення аудиторних занять, педагогічної майстерності	40
Тема 4. Підготовка звітних матеріалів	Індивідуальний план проходження практики (щоденник практики), портфоліо з матеріалами щодо виконання всіх завдань практики	10
Усього:		100

У ході проходження Практики використовують такі методи: монологічний (виклад теоретичного матеріалу у формі лекції); демонстраційний (виклад матеріалу з прийомами показу); діалогічний (виклад матеріалу у формі бесіди з питаннями і відповідями); евристичний (частково-пошуковий) (під керівництвом викладача аспіранти міркують, вирішують питання, що виникають, аналізують, узагальнюють, роблять висновки і вирішують поставлене завдання); проблемний (викладач ставить проблему і доказово розкриває шляхи її вирішення); дослідницький (аспіранти самостійно здобувають знання в процесі вирішення проблеми, порівнюючи різні варіанти); програмоване (організація аудиторної та самостійної роботи аспірантів здійснюється індивідуально під контролем спеціальних технічних засобів).

Методи навчання: пояснювально-демонстраційний, репродуктивний, частково-пошуковий, дослідницький, метод проблемного викладання, комунікативний з елементами рольової та ділової гри, метод навчальних проектів. Інноваційні способи і методи, що використовуються в освітньому процесі, засновані на застосуванні сучасних досягнень науки та інформаційних технологій, спрямовані на підвищення якості підготовки шляхом розвитку в аспірантів “soft-skills” (творчих здібностей, креативності,

комунікації, роботи в групі і самостійно); націлені на активізацію творчого потенціалу та самостійності аспірантів і можуть реалізовуватися на базі інноваційних структур (наукових лабораторій, центрів, підприємств і організацій тощо).

Методи контролю: усний.

Засоби діагностики успішності навчання: індивідуальні завдання та вправи для аудиторної роботи.

Індивідуальні завдання

Метою виконання індивідуального завдання (презентації аудиторних занять) є демонстрація набутих знань та умінь зі здійснення науково-педагогічної діяльності. Бажано, щоб об'єкт був пов'язаний з темою дисертаційної роботи, що доцільно узгодити з керівником практики.

Рекомендовані джерела інформації:

Основна література:

1. Біляковська О.О. Дидактика вищої школи: навч. посібн. / О.О. Біляковська, І.Я. Мицишин, С.Б. Цюра. - Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2013. - 360 с.
2. Гладуш В. А., Лисенко Г. І. Педагогіка вищої школи: теорія, практика, історія. Навч. посіб. / В. А. Гладуш, Дніпро, 2014. 416 с.
3. В.В. Каплінський. Методика викладання у вищій школі: Навчальний посібник. Вінниця: ТОВ «Ніланд ЛТД», 2015. 224 с.
4. Крушельницька О.В. Методологія та організація наукових досліджень: Навч. посібник. Київ: Кондор, 2006. 206 с.
5. Марушкевич, А.А. Педагогіка вищої школи. Київ: Логос, 2006. 215 с.
6. Нагаєв В.М. Методика викладання у вищій школі. Київ: Центр учбової літератури, 2007. 232 с.
7. Основи методології та організації наукових досліджень: Навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів / за ред. А. Є. Конверського. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 352 с.

Законодавчі і нормативні документи:

1. Закон України «Про освіту».
2. Закон України «Про вищу освіту».
3. Про затвердження Концепції розвитку педагогічної освіти: Наказ МОН України від 16 липня 2018 р. № 776.
4. Про особливості запровадження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266: Наказ МОН України від 06 листопада 2015р. № 1151.
5. Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти

ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах): Постанови Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 р. № 261.

6. Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти: Постанова Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 266.

Допоміжна:

1. Документація. Звіти у сфері науки і техніки : структура і правила оформлення: ДСТУ 3008-95 [Чинний від 1995-02-23]. Київ: Держстандарт України, 1995. 39 с.
2. ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. [Чинний від 2010-02-18]. Вид. офіц. Київ: 2010. 16 с.
3. ДСТУ 8302:2015. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання / Нац. стандарт України. – Вид. офіц. [Уведено вперше; чинний від 2016-07-01]. Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016. 17 с.
4. Шишкіна Є.К., Носирєв О.О. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. Харків: Вид-во «Діса плюс», 2014. 200 с.

Електронні ресурси:

1. <http://mon.gov.ua>
2. <http://onu.edu.ua>
3. <http://prometheus.org.ua>